

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

BALASSAGYARMATI JÁRÁSBÍRÓSÁG		
Kezdőirat száma:		
Érk. 2019 JAN 22. 6.		
Erkezett postán/faxon/e-maillen/elektronikusan/gyűjtődobba, személyesen/átadókönyvvel		
Példány: 1	Melléklet:	Illeték:
Utóirat száma: B.92/2018		

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV / 193 -0 / 2019	
Erkezett: 2019 JAN 29	
tárgy: alkotmányjogi panasz	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 5 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] ([REDACTED]) az Alaptörvény 24.cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Balassagyarmati Törvényszék 2018. szeptember 19. napján kihirdetett, 13.Bf.109/2018/6. számú végzésének, valamint e végzéssel felülbírált, a Balassagyarmati Járásbíróság 2018. május 15. napján kihirdetett 12.B.92/2018/4. számú ítéletének az alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43-a alapján semmisítse meg azokat, mivel sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, és ezzel összefüggésben az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését.

A Balassagyarmati Törvényszék hivatkozott számú végzését 2018. november 19-én vettem át. A végzés ellen a felülvizsgálat törvényben kizárt. Perújítás, jogorvoslat a törvényesség érdekében nincs folyamatban.

Indokolásul az alábbiakat adom elő:

A Szécsényi Rendőrkapitányság kiskorú veszélyeztetésének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban [REDACTED] tanúként hallgatta ki. A büntetőeljárás a feljelentésemre indult, az ügy terheltje az e [REDACTED] az ügy sértettjei az [REDACTED]

A tanú – aki a [REDACTED] volt - a kihallgatása során elmondta, hogy megkerestem a munkahelyén, és a történekről tőlem szerzett tudomást. A beszélgetésünket követően felhívta az [REDACTED]. A tanúvallomás szerint: „Aztán még aznap esete felhívtam a [REDACTED] elmondtam neki, ami történt, és rákérdeztem, hogy mi volt ez. [REDACTED] erre azt [REDACTED]

A tanú – más tudomására hivatkozással tett – tényállításai valótlanok.

A mások ismeretére hivatkozással tett tényállítás híresztelésnek minősül, mely a rágalmazás egyik elkövetési magatartása. E híresztelt tény – valósága esetén – büntetőeljárás megindításának az alapjául szolgálhat, ezért becsületsértő. A tanú – más személy ismeretére hivatkozással – nem kevesebbet állított, mint hogy a kiskorú veszélyeztetését nem az alapügy terheltje, hanem én követtem el, [REDACTED] sérelmére. A szövegkörnyezetből egyértelműen levonható az a következtetés, hogy a tanú ezt a tényállítást valóznak vélte.

Többet között a fent idézett, más ismeretére hivatkozással tett valótlan tényállítás miatt –

figyelemmel annak becsületsértő voltára - feljelentést tettem a Balassagyarmati Járásbíróságon.

A Balassa [REDACTED] Járásbíróság 2018. május 15. napján kihirdetett 12.B.92/2018/4. számú ítéletével [REDACTED] vádlottat az ellene rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

A fellebbezés folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék 2018. szeptember 19. napján kihirdetett, 13.Bf.109/2018/6. számú végzésével a Balassagyarmati Járásbíróság ítéletét helybenhagyta. A törvényszék osztotta az elsőfokú bíróság jogi indokait a tekintetben, hogy a magánvádló által vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény. A hivatkozott bírói gyakorlat szerint nem valósít meg bűncselekményt a hatóság előtt folyamatban lévő eljárásban az ügyfél által az őt megillető jogok keretei között az ügy tárgyával, az abban érintett személlyel összefüggésben, az ügy tisztázása érdekében tett – gyalázkodástól, becsmérleéstől mentes – tényállítás akkor sem, ha a becsület csorbítására objektíve alkalmas volna. A tanúzási kötelezettség során tett kijelentések a bírói gyakorlat szerint kizárják a cselekmény jogellenességét, még akkor sem valósul meg a rágalmazás vétsége, ha a kijelentés egyébként alkalmas lenne a rágalmazás vétségének megállapítására. A más személytől származó, az alapügy feljelentőjével kapcsolatos információk tanúvallomás keretében történő megosztása ugyancsak nélkülözi a jogellenességet, így bűncselekmény megállapítására nem alkalmas. A vádlott a nyomozóhatóság előtt kérdésekre válaszolt, mely kötelezettsége volt, ugyanakkor a kérdésekre adott válaszaiban nem található gyalázkodó, becsmérlo kifejezés a magánvádló irányába. Mindezek alapján a törvényszék a fellebbezést alaptalannak ítélte, és a fellebbezéssel támadott határozatot helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jó hírnevét tiszteletben tartsák.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint, AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében: Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

„Az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.] „Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből - az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel - a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását

kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21].

A valótlan tények állítására, - mások ismeretére hivatkozással – azok híresztelésére senkinek sincs alanyi joga, ez nem vonható az adott eljárásban az eljárásban részt vevő személyt megillető jogok (illetve terhelő kötelezettségek) keretei közé. Ezt azért is szükséges hangsúlyozni, mert a bírói gyakorlat az ügy tárgyával és az ügyben érintett személlyel összefüggésben tett tényállások esetén a jogellenesség hiányát általában a valóság bizonyításának elrendelése nélkül megállapítja, ha az a tényállás tisztázása érdekében tett nyilatkozatnak látszik. A bírói gyakorlat értelmében tehát a valótlan és becsületsértő tényállítás is nélkülözi a jogellenességet, ha arra hatósági vagy bírósági eljárásban került sor, feltéve, hogy az nem gyalázkodó. A gyalázkodó, becsmérlő kifejezés használata ugyanakkor nem a rágalmazás, hanem a becsületsértés körébe vonható. „Tényállítás sérelmezése esetén a rágalmazás megállapításának nem feltétele a használt kifejezések gyalázkodó, sértő jellege, tényállítás esetén ugyanis nem a kifejezés, hanem maga az állított tény alkalmas a becsület csorbítására, mégpedig az előadására használt kifejezésektől csaknem függetlenül, pusztán annak révén, hogy az állított tények a sértett társadalmi megbecsülését bármi módon csökkenthetik.” (FBK 1992/7.) A fenti idézet alapján az is megállapítható, hogy maga a bírói gyakorlat is bizonytalan a rágalmazás megítélésében, a többségi álláspont szerint ugyanakkor a gyalázkodó, becsmérlő jelleg feltétel.

A hivatkozott bírói gyakorlat nem tesz különbséget tényállítás és értékítélet között, a tényállítás esetén is megköveteli annak gyalázkodó jellegét, ugyanakkor az állított tény valóságtartalma iránt közömbös. A tényállítást az értékítélettől az határolja el, hogy míg a tények fennállása bizonyítható, addig az értékítélet valóságtartalma nem. Másként megfogalmazva, az értékítéletek esetén a valóság bizonyítása értelmezhetetlen (31/2014. (X.9.) AB határozat [29]).

A bírói gyakorlat a rágalmazás megítélésénél a Btk. 229. § (1) bekezdését egyáltalán nem alkalmazza (holott az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése értelmében a jogszabályok mindenkire kötelezőek), a határozatában nem is hivatkozik rá, ehelyett a gyakorlatra hivatkozik, arra is tényleges alkalmazás nélkül, amely contra legem jogalkalmazásra vezet. Maga a bírói gyakorlat is konjunktív feltételeket támaszt az egyébként tényállásszerű magatartás, az objektíve becsületsértő tények hatósági/ bírósági eljárásban történő állítása, híresztelése jogellenességének kizártsága iránt. A tényállításnak egyrészt az ügy tárgyával összefüggésben kell állni, másrészt az ügyben érintett személlyel kell összefüggésben állnia, harmadrészt a tényállításnak az ügy tisztázása érdekében kell történnie, negyedrészt a tényállításnak az adott eljárásban az eljárásban részt vevő személyt megillető jogok (illetve terhelő kötelezettségek) keretei között kell maradnia. E feltételek maradéktalanul megfelelnek a Btk. 229. § (1) bekezdése által a becsületsértő valós tények állítása esetén megkövetelt közérdek, illetve jogos magánérdek követelményeinek, hiszen valótlan tények állítása esetén az eljárásban részt vevő személyt megillető jogokról, illetve terhelő kötelezettségekről nem beszélhetünk. A bírói gyakorlat ugyanakkor a tényállítás valótlanága felett elsiklik, azt nem vizsgálja. A bírói gyakorlat által támasztott további követelmény – gyalázkodástól, becsmérléstől mentes tényállítás – ugyanakkor tényállítás esetén nem értelmezhető, az nem a rágalmazás, hanem a becsületsértés (értékítélet) körébe vonható.

A fent idézett 4 feltétel közül a jelen ügyben egyik sem állt fenn; az eljárás bíróságok a bírói gyakorlatot pusztán behivatkozták, de nem alkalmazták, ahogy a Btk. 229. § (1) bekezdését sem. Az eljárás bíróságok a jogellenesség kizártságát pusztán azon az alapon állapították meg,

hogy a tanú kérdésekre adott válaszaiban nem található gyalázkodó, becsmérő kifejezés a magánvádoló irányába, mely azonban nem a rágalmazás, hanem a becsületsértés tényállása.

A híresztelt tények nemcsak sürgősségi voltok a feljelentésben szereplő cselekmény megértéséhez, büntetőjogi értékeléséhez, de – valótlanságuk folytán - az anyagi igazságnak megfelelő döntés meghozatalát sem segítették elő. Mindebből kifolyólag a jó hírnévhez való joggal szemben – a tényállítás valótlansága folytán - nem áll és nem is állhat más alapjog, vagy alkotmányos érdek, amelyre hivatkozással a jó hírnévhez való jog korlátozható lenne. Mindezekre tekintettel az alapjogkorlátozás önkényes, nem felel meg a szükségesség és arányosság követelményeinek. Az alapjogkorlátozás önkényessége pedig a sérelmezett határozatok Alaptörvény-ellenességéhez vezet.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot, hogy a személyes adataim közléséhez nem járulok hozzá.

Szécsény, 2019. január 18.

Tisztelettel:

